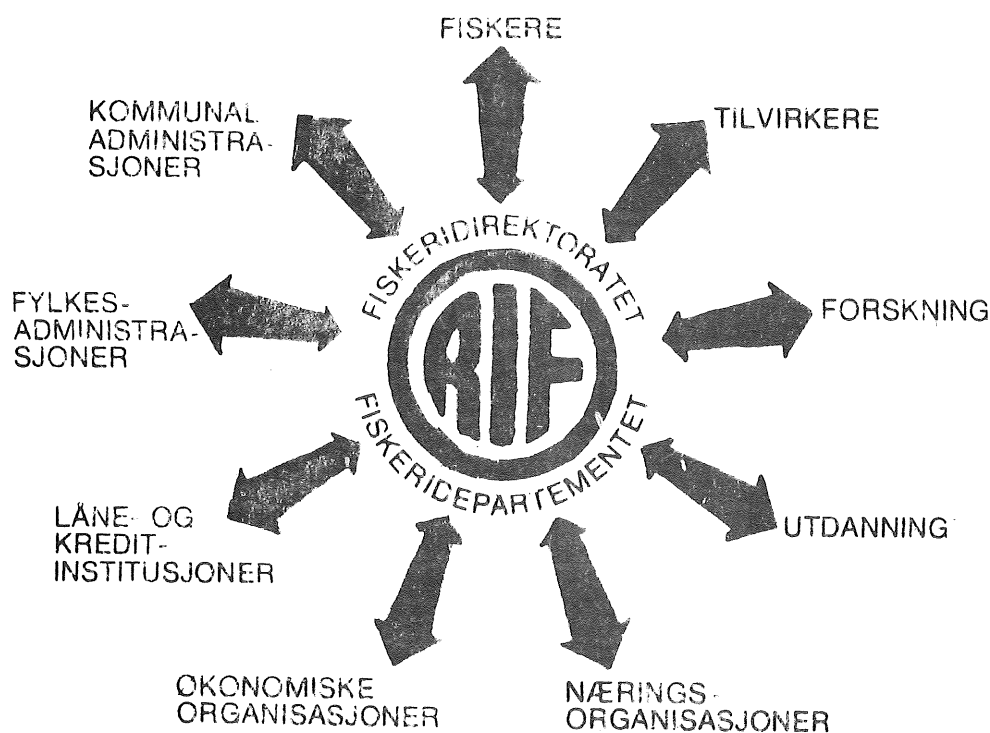

årsmelding

Rettledningstjenestens virksomhet
og utviklingen i fiskerinæringen

1979

SØRØYSUND KOMMUNE

FISKERIRETTLEDEREN I
HAMMERFEST, SØRØYSUND OG KVALSUND KOMMUNER

ÅRSRAPPORT 1979 SØRØYSUND KOMMUNE

INNHOLDSFORTEGNELSE

	side
1. RETTLEDNINGSTJENESTEN	1
1.1. Fiskenemnda	1
1.2. Fiskerirettlederkontoret	2
1.3. Lokale utvalg	4
2. RESSURS- OG DRIFTSGRUNNLAG	4
2.1. Ilandbrakt kvantum	5
2.2. Deltakelse og drift	6
2.3. Drifts- og inntektsforhold	7
3. REGULERINGER	9
3.1. Lokale reguleringer	9
4. FISKEFLÅTEN	10
4.1. Antall- og aldersmessig sammensetning av flåten	10
4.2. Konesjoner i fiske	10
4.3. Finansiering	11
4.4. Sysselsetting i fiske	12
5. FISKEINDUSTRIEN	13
5.2. Modernisering og utbygginger	14
5.3. Råstofftilførsler	14
5.4. Sysselsetting	15
6. FISKEOPPDRETT	15
6.1. Simo Havlaks	15
6.2. Nye anlegg	15
6.3. Smoltproduksjon	16
7. SERVICETILBUD I FANGST- OG PRODUKSJONSSEKTOREN	16
7.0. Servicetilbud i fiskeflåte og fiskeindustri	16

		Side
8.	ANDRE FORHOLD INNEN FISKERINÆRINGEN	18
8.1.	Fiskeriundervisning	18
8.2.	Videregående skole	18
8.3.	Yrkesorientering i skolen	19
8.4.	Forskning	19
9.	RETTLEDNINGSTJENESTEN - KONKLUSJON OG FREMTIDIGE ARBEIDSOPPGAVER	19
9.1.	Fiskenemnda	19
9.2.	Fiskerirettlederkontoret	20
10.	FISKERINÆRINGEN - KONKLUSJON OG FREMTIDIGE ARBEIDSOPPGAVER	20
10.1.	Ressurs- og driftsgrunnlag	20
10.2.	Reguleringer	21
10.3.	Fiskeflåten - generelt	22
10.4.	Fiskeindustri - generelt	23
10.5.	Fiskeoppdrett	25
10.6.	Service i fangst- og prod.sektor	25
10.7.	Plan- og tiltaksarbeid	26
10.8.	Virkemidler	26

SØRØYSUND KOMMUNE

1. RETTLEDNINGSTJENESTEN

Rettledningstjenesten i fiskerinæringen er fortsatt i utbyggingsfasen. Pr. i dag er det ansatt 8 fiskerisjefer, og ca 50 kommunale fiskerirettledere på landsbasis.

De siste 2 årene har det vært stopp i tildeling av nye stillinger i påvente av behandling av stortingsmeldingen om rettledningstjenesten i fiskerinæringen. Det er spesielt den fremtidige tilknytningsformen for etaten som vekker størst interesse, og spørsmålet om hvorvidt tjenesten skal bli statlig eller kommunalt tilknyttet. I dag dekkes 50% av utgiftene av staten, 25% av fylket og 25% av kommunen, eller kommunene dersom det er flere kommuner sammen om et fiskerirettlederkontor.

Rettledningstjenesten på kommuneplanet består av fiskenemnd - valgt av kommunestyret - og fiskerirettleder som er fiskenemndas sekretær.

1.1. Fiskenemnda

Samarbeidet mellom fiskenemnda og sekretariatet har vært meget godt. Det har enkelte ganger vært store problemer med å få sammenkalt nemnda til møte, dels p.g.a. deltakelse i fiske, men også dels p.g.a. andre årsaker. Disse forhold har vanskeliggjort arbeidet for sekretariatet endel, og forårsaket forsinkelse for de sakene som forelå. En har forsøkt å holde fiskenemnds møter på lørdager for å få lettest og best fremmøte.

1.1.1. Sammensetning

I meldingsåret har Sørøysund fiskenemnd hatt følgende sammensetning:

Medlemmer:

Alfon Rosvold, formann
Sigfred Rosvold, n.formann
Gunnar Hansen, Hønseby
Oddvar Svendsen, Forsøl
Georg Olsen, Kårhamn

Varamenn:

Valin Karlsen, Rypefjord
Rolf Albrigtsen, Hellefjord
Kristian Mikalsen, Rypefjord
Ivar Nilsen, Rypefjord
Stål Jacobsen, Rypefjord

1.1.2. Virksomhet

Sørøysund fiskenemnd har i 1979 hatt 7 møter og behandlet 28 saker. Sakene fordeler seg slik:

- Servicestasjon for fiskere i Rypefjord.
- Linefiske - subsidiering.
- Årsmelding fra fiskerirettleder.

- Benyttelse av kai Not & Fisk - lossing.
- Serviceundersøkelse fiskeflåten i Finnmark.
- Skipselektrisk verksted i Hønseby.
- Bunnkjetting i Kristinehamn.
- Plan- og tiltaksutvalg - oppnevning av personer.
- Småsteder i Finnmark - behandlet innstilling fra utvalg.
- Opprette prøvedrift fiskeoppdrett Akkarfjord K.
- Uttalelse til fylkesplan 1981-83- fiskerinæringen.
- Utbygging av rettledningstjenesten i distriktet.
- Midler til prøvedrift av oppdrettsanlegg.
- Fiskeforsøk - veiledningstjeneste - uttalelse.
- Kartlegging av kystbestand av steinkobbe og havert.
- Styrking av bemanning ved fiskerirettlederkontoret.
- 6 søknader om finansiering til fartøy og redskaper.
- 2 søknader gjelder likviditetslån.
- 18 referatsaker.

Dessuten er 14 søknader om likviditetslåns og 4 søknader om utsettelse med betaling av avdrag på lån behandlet av sekretariatet.

Nestformann deltok i et kontaktmøte i Hammerfest som var arrangert av fiskerisjefen i Finnmark, og som hadde til hensikt å drøfte rettledningstjenestens virksomhet i kommunen.

1.2. Fiskerirettlederkontoret

Kontoret har i meldingsåret vært bemannet med fiskerirettleder John Johnsen og kontorfullmektig Rigmor Iversen. Rigmor Iversen har halv stilling som dekkes av de 3 deltakende kommuner, Hammerfest, Kvalsund og Sørøysund.

1.2.1. Virksomhet - generelt

Iflg. tilgjengelig tallmateriale over sysselsettingen i de ulike næringsgrenser har Hammerfest 26%, Kvalsund 33% og Sørøysund 54% av sysselsettingen i fiske og fiskeforedling/produksjon. I tillegg kommer service og annen virksomhet som er basert på fiskerinæringen.

Den relativt høye sysselsettingsandel som fiskerinæringen står for i kommunen betinger mange og uensartede arbeidsoppgaver for fiskerirettlederkontoret. Med dagens bemanning av kontoret må oppgavene sterkt prioriteres til fordel for løpende ekspedisjonssaker. Dette bevirker at en viktig funksjon av rettledningstjenesten, nemlig tiltaksarbeid i fiskerisektoren, forsvinner sterkt.

Samtlige kommuner har gått inn for at den videre utbygging av rettledningstjenesten bør skje ved at nåværende kontor i Hammerfest styrkes, istedet for at det arbeides med å få ansatt egne fiskeriretledere i Kvalsund og Sørøysund. I den forbindelse ble spørsmålet om ansettelse av en saksbehandler ved kontoret tatt opp. Prinsipielt har samtlige kommuner gått inn for dette, men bare Kvalsund og Sørøysund har stilt midler i utsikt i 1980 når stillingen opprettes. Fiskeristyret har, ved behandling av fiskerisjefens årsmelding for 1978, gått inn for en slik bemanningsøkning.

Kontoret har i meldingsåret vært sterkt opptatt av bl.a.:

- Planlegging i fiskerisektoren i Sørøysund.
- Få igang prosjektering av egnentral med fryseri i Rypefjord.
- Fremmet detalj-prosjekt for fiskemottat, anlegg m.m. i Rypefjord.
- Arbeidet for forskning og prøvedrift av oppdrettsanlegg i distriktet.
- Arbeidet for å få løst endel praktiske problemer ved oppdrettsanlegg i Akkarfjord.
- Få konsesjoner for fiskeoppdrett til distriktet.
- Samlet og fått analysert biologiske prøver av fjordfiskbestanden (kysttorsk).
- Arbeidet for å få satt inn forskning og regulering av kysttorskbestanden.
- Få igangsatt kurs i fiskeoppdrett i Hammerfest/Rypefjord.
- Drevet yrkesorientering i ungdomsskolen i Hammerfest, Kvalsund og Rypefjord.
- Deltatt i sluttføring av fiskeriplanarbeid i Kvalsund.
- Samlet data til Budsjettneemnda om deltakelse og drift av fiskeflåten i kommunen.

Kontoret driver løpende veiledning og informasjonsvirksomhet.

- Føring av fiskerimerkereg. for Sørøysund og Hammerfest.
- Føring av fiskermanntallet for Hammerfest.
- Mottak- og attestasjon for Garantikassen m.m.

1.2.2. Reise- og møtevirksomhet

Fiskeriretlederen har hatt 7 reisedager med overnatting og 28 uten overnatting.

Reisevirksomheten i tjenestedistriktet har dreiet seg om data-innsamling, informasjon, rettlednings- og møtevirksomhet.

Utenfor tjenestedistrikt er det foretatt følgende reiser:

- Fiskerikonferanse i Tromsø, arr. Tromsø Handelsstandforening. Møtested Tromsø. Varighet 2 dager.

- Finnmark Fiskarlags årsmøte.
Møtested Alta. Arr. F. Fiskarlag. Varighet 2 dager.
- O.U.F. (Organ for utvikling i fiskeindustrien).
Møtested Alta. Arr. O.U.F. Varighet 2 dager.
- Fiskeriutdanning. Konferanse i Trondheim.
Arr. Norges Fiskarlag. Varighet 3 dager.
- Ekskursjon til Gøteborg vedr. sildeproduksjon og produksjonsmaskiner.
Varighet 3 dager.

På grunn av budsjettmessige- og arbeidsmessige hensyn har en ikke deltatt på følgende kurs og konferanser:

- Kurs i organisasjon, arr. Fiskeridirektoratet.
Sted Sortland.
- Kurs i minikalkyler, arr. F.T.F.I., sted Trondheim.
- Forsikringsordningen i fiskerinæringen.
Arr. Norges Fiskarlag. Kurssted Bardufoss.

1.3. Lokale utvalg

1.3.1. Plan- og tiltaksutvalget

Kommunen utnevnte plan- og tiltaksutvalg som har til oppgave å utrede fiskerispørsmål i kommunen. Fiskerirettlederen er medlem i dette utvalg, samt at kontoret har vært sekretariat for utvalget.

Plan- og tiltaksutvalget har avholdt 2 møter hvor framtidige arbeidsoppgaver og fiskerispørsmål er drøftet.

1.3.2. A/S Distriktsfiske

Selskapets formål er å anskaffe og drive fiskefartøy og derved beslektet virksomhet for å skaffe råstoff til fiskeindustrien/fisketilvirkningen i Sørøysund og Kvalsund.

Det har ikke vært virksomhet av noe slag i dette selskap som ble stiftet februar 1978.

1.3.3. Utvalg for etablering av fiskeindustribedrift i Rypefjord

Utvalget har ikke hatt noe virksomhet i 1979.

2. RESSURS- OG DRIFTSGRUNNLAG

Havforskernes prognoser om betydelig nedgang i de fleste viktige fiskearter- som er særskilt betydningsfull for vårt produksjonsapparat i Finnmark - slo til for fullt for øst-fylket, mens det i vest faktisk var en oppgang i oppfisket kvantum.

Foreløpige tall viser at Finnmark hadde en nedgang i kvantum totalt på ca 6 mill. kg. Øst-Finnmark hadde en kvantumsreduksjon på vel 14 mill. kg i forhold til året før, men Vest-Finnmark hadde en økning på ca 8 mill. kg i forhold til 1978.

Uten at en kjenner til fordeling mellom de enkelte fiskearter, er det naturlig at det gode seifisket for Vest-Finnmark har bidratt til den største økningen.

Det ble ikke tillatt sildefiske i 1979 av hensyn til oppbygging av bestanden. Sildefiske er av stor betydning for fiskeriene i Sørøysund kommune.

I 1979 var det betydelige forekomster av kysttorsk i gyteperioden på fjorden, og dette ga godt driftsgrunnlag både for fjordfiskerne og andre fra distriktet.

Det var også betydelige forekomster av sei på de tradisjonelle felt utenfor Vest-Finnmark, og dette har gott brukbart utbytte til seiflåten i meldingsåret.

2.1. Ilandbrakt kvantum

Både produksjonsanlegg og fiskeflåte i Sørøysund er basert på fangst- og produksjon av råstoff fra torskefiskeriene. Det har heller ikke vært nevneverdig endring i dette mønstret i meldingsåret.

Tabell 2.1.

Ilandbrakt kvantum kvartalsvis fordelt på redskap for 1976 og 1977 og totalt for 1978:

	1976					Tot. kvan.	1977					Tot. kvan.	1978				Tot. kvan.
	1	2	3	4	1		2	3	4	1	2		3	4			
Line	68	24	9	104	206	20	4	31	206	263							
Juksa	24	355	139	94	614	8	158	323	53	544							
Garn	824	544	23	93	1486	1497	227	106	89	1921							
Not		148	1080	238	1467	-	285	647	150	1083							
Trål			17	275	300	463	254	248	258	1225							
Andre	92	765	913	247	2018	82	219	522	67	892							
Sum	1017	1837	2185	1054	6094	2071	1151	1882	825	5930					4202		
Verdi	3132	4921	4285	2847	15186	6982	3062	4566	2514	17125							

Andre: Bl. snurrevad.

Beklageligvis har det ikke vært mulig å få fullstendig kvantumsstatistikk for 1978. Det samme problem gjør seg dessverre også gjeldende for 1979.

Totalt kvantum ilandbrakt i 1978 viser en klar nedgang i kvantumet i forhold til årene 1976 og 1977. Det er vanskelig å vise til konkrete årsaker da en ikke har fordelingen på de enkelte redskaper. I 1978 ble det levert minimalt med tråler-råstoff til kommunen, og dette er muligens endel av årsaken til kvantumssvikt i 1978.

For 1979 har Vest-Finnmark en økning i de totale landinger med ca 8 mill. kg i forhold til 1978. Hvorvidt dette har influert på kvantumet i Sørøysund er foreløpig ikke kjent.

2.1.2. Anvendelse av råstoffet for årene 1976 og 1977:

År	Fersk	Filet/frys	Salting	Henging	Annet	Totalt
1976	379	2402	1317	1838	157	6094
1977	410	1322	3691	483	22	5930

Tall mangler både for 1978 og 1979. Det er likevel grunn til å anta mindre endringer i anvendelsen av råstoffet, bortsett at noe større kvanta er solgt videre til andre produsenter.

2.1.3. Kvantum fordelt kvartalsvis etter fiskeslag for 1976 og 1977. For 1978 er totalkvantum fordelt kun etter fiskeslag:

År	Torsk					Hyse					Sei				
	1	2	3	4	Tot. torsk	1	2	3	4	Tot. hyse	1	2	3	4	Tot. sei
1976	921	1657	935	585	4098	54	9	72	121	257	21	165	1149	302	1639
1977	1948	827	1033	413	4221	77	15	104	146	343	23	300	714	212	1251
1978					2293					233					1417

Tabellen viser sterk nedgang i total kvantum av torsk i 1978 i forhold til 1977. Hyse og sei andelen har holdt seg noenlunde på 1976/77 nivå.

Utviklingen for 1979 er ikke kjent, men det vil være rimelig å anta en økning i seimottaket.

2.2. Deltakelse og drift

Fiskeridirektoratet ved Budsjettneemnda foretar årlig kartlegging av fiskeflåtens deltakelse og drift. Flåten er delt i 2 grupper, 25-40 fot og over 40 fot. Hver av fartøygruppene blir kartlagt annet hvert år.

Som helårsdrevne fartøyer i 25-40 fots gruppen regnes de som har 25 ukers drift, eller mer i året. Båter over 40 fot må ha 30 ukers drift for å betegnes som helårsdrevne.

2.2.1. Deltakelse og drift i 1979 for båter 25-40 fot:

Driftstid	Ant. båt		Gj.sn.		Antall uker i drift					Drift	Opplag
	Lgd.	Alder	LI	GH	JU	SN	NO	DI			
Over 25 uker	20	29,5	18,6	155	198	164	66	130	-	713	327
Under 25 uker	25	27,9	25,4	16	78	142	5	4	-	245	1055
Tot. 1979	45	28,7	20,3	171	276	306	71	134		958	1382
Tot. 1977	37/20	30		60	257	222	20	30	20	612	428
Endr.	+ 8			+111	+ 19	+ 84	+51	+104	-	+346	+ 954

I 1977 hadde 54% av sjarkflåten over 25 ukers drift. 1979-undersøkelsen viser imidlertid at deltakelsen er sunket til vel 44%. Da 1977-tallene kun viser driftstid for den helårsdrevne flåte (o/25 uker), må 1977 data bare sammenlignes med de tall som omfatter båter over 25 ukers drift for 1979.

Ut fra dette kan en lese at den helårsdrevne flåte er av samme antall driftsenheter og at linedrift er nesten 3-doblet i forhold til 1977. Garn og juksafiske er gått ned en del, mens deltakelsen i snurrevad og notfiske har økt noe.

2.2.2. Deltakelse og drift 1979 for båter over 40 fot:

År	Tot. flåte	Ant.båt m/ov.30u	Ant.dr. uker	Ant. oppl.uk	Redskap						
					Ga	Tr	Li	No	Sn	Rt	Ri.not
1974	12	8	370	254	85		36	132	80	20	17
1976	15	9	466	314	103	15	17	97	192		18
1978	14	13	511	165	219	-	42	103	135	12	-

For 1979 er det ikke foretatt kartlegging for denne flåtegruppe. Dette vil bli gjort i 1980. Det må imidlertid antas å ha vært noe høyere deltakelse i rekefiske, redusert garndrift og litt økende linedrift i 1979 i forhold til 1978 for Sørøysund-flåten.

2.3. Drifts- og inntektsforhold

Fangstaktiviteten for kystflåten har ligget på normalt nivå, og gjennomgående må 1979 betraktes som middels kvantumsmessig. Laksefiske med drivgarn ga noe mindre kvantum enn vanlig, men prisnivået i meldingsåret gjorde at utbyttet ble som et normalår.

Deltakelse i linefiske har vært betydelig større dersom forholdene med egnere- og egnesentraler var bedre tilrettelagt.

Fisket er en del hemmet av årlig tilbakevendende problem med å få fangst levert i ferietiden. En del mannskapsproblem har det også vært, spesielt til de minste seisnurperne.

2.3.1. Seinotfiske

Seien har i 1979 gått høyt i sjøen og opptrått på felt som har gjort den tilgjengelig for alle notstørrelser.

Beste seifisket har foregått på feltene i Vest-Finnmark fra Magerøya og til Taranfeltet. Spesielt er meget sei tatt på Råsa.

Det var et seinotfartøy i kommunen som var konsesjonspliktig, dette forliste på høsten.

Generelt hadde seifiskerne et brukbart år i 1979. En del bemanningsproblem og mangel på vant mannskap har hemmet driften noe.

2.3.2. Torskegarn

Garnfiske på Tubåen-feltet og andre havgrunner varte bare en kort tid - fra slutten av februar - midten av mars, og ga dårlig utbytte til fiskerne. Mindre båter som driftet lenger opp i sundet og på Breivikfjorden var det noe bedre for, men langt fra å betrakte som brukbart.

2.3.3. Snurrevad

Snurrevadfiske ga et middels år. Fisket tok seg opp i juni og varte til ut i august. Fangsten foregikk på de vanlige snurrevadfelt utenfor Sørøya.

Fisken var av vanlig størrelse og kvalitet. Leveringsforhold i ferietiden vanskeliggjorde driften og reduserte utbyttet.

2.3.4. Juksa

1979 var et normalår for juksafiske. Fisket startet i midten av februar ca 20 n.mil av land og varte i ca 1 måned. Dette betraktes som noe uvanlig.

Senere dukket det opp bra fiske ved Rolvsøy. For Sørøya var det bra juksafiske hele våren.

2.3.5. Linefiske

Linefiske har tatt seg opp i de siste par år. På høsten var det brukbare og tildels gode fangster på line, både i bakken og innsiden. Vanskeligheten for deltakelse er å få egnet tilstrekkelig meget line til å få rasjonell drift.

2.3.6. Rekefiske

Det er en reketrålkonseksjon i kommunen. Fartøyet har deltatt i havrekefiske hele sesongen og oppnådd middels resultat.

2.3.7. Laksegarn

Kvantumsmessig kan året betraktes som dårlig, mens utbyttet likevel ble middels på grunn av særs gode prisforhold.

3. REGULERINGER

Etter som fisketilgjengelighet avtar på tradisjonelle felt øker naturlig nok presset på andre. Samme situasjon oppstår også mellom brukartene.

Foreløpig har kystfiske vært skånet for kvotereguleringer, og dette har gjort sitt til at interessen er økende for drift med passive redskaper, spesielt line. Etablerte trålfrie soner både på Nordkappbanken og utenfor Sørøya er av meget stor betydning for hele kyst- og bankfisket.

3.1. Lokale reguleringer

Fiskebestander som gyter i Repparfjord, Revsbotn m.m. har sannsynligvis alt og si for mindre kystbåters driftsgrunnlag.

I Repparfjord er det forbudt å bruke snurpenot, snurrevad og andre notredskaper i tiden 1. febr. - 30. april. For Revsbotn gjelder havdeling med teig for snurrevad og nøtter innerst i fjorden.

Det satses på å få igang forskning på kysttorskbestanden for å klarlegge dens vandringsmønster, som igjen kan gi grunnlag for å iverksette nødvendige reguleringstiltak.

Fra Fiskarlaget i Kvalsund forelå krav om strengere reguleringer i Repparfjord. Kravet er behandlet av utvalget for lokale reguleringer.

Sørøysund er en kystkommune, men med også store fiskeriinteresser i innelukkede farvann. Det er derfor naturlig at kysttorskbestanden er av stor interesse for bosetningen i hele kommunen.

4. FISKEFLÅTEN

Fiskeflåten i Sørøysund har stor spredning i størrelsesforholdet. Dette har årsak i at fiskefelt og driftsforhold er mange og uensartede - fra fjord- til bankfiske.

4.1. Antall- og aldersmessig sammensetning av flåten pr. 31.12.79, samt endringer i forhold til 1978:

Byggeår	6 mtr	6-7	8-9	10-12	13-19	20 mtr	SUM
Før 1949	10	2	5	11	9		37
1950- 59	8	17	3	1	2	1	31
1960- 69	33	25	18	0	1	1	78
1970-etter	24	15	13	3	1	0	56
pr. 31.12.79	75	59	39	15	13	2	203
pr. 31.12.78	72	58	33	17	13	4	197
ENDRING	+ 3	+ 1	+ 6	- 2	0	-2	+ 6

Summen av båter i de enkelte størrelsesgrupper stemmer ikke helt overens med det antall som Budsjettnemnda opererer med. Dette kommer av ~~overgang~~ av fot i meter-systemet.

Dersom fiskeflåten deles i samsvar med Budsjettnemndas gruppering (25-40 fot og over 40 fot) viser tabellen en gunstig utvikling for den minste gruppe siden 1977.

Økningen her har vært 8 båter i 2-års perioden. Tilveksten består i hovedsak av båter bygget etter 1970.

For båter over 40 fot har det skjedd 1 salg til Hammerfest og 1 fartøy på 103 fot er forlist.

4.2. Konsesjoner i fiske

I Sørøysund kommune finnes i dag følgende konsesjoner:

Ringnot: sild, makrell, lodde:	1
Seinot 0/90 fot	: 1
Ferskfisktrål	: 1
Reketrål	: 1
Drivgarn-laks	: 6

Det har ikke skjedd noen endringer i konsesjonsmengden i løpet av året. Når det gjelder ringnot og seinotkonsesjoner så hører disse til samme fartøy og samme reder. Dette fartøy forliste imidlertid høsten 1979.

I løpet av året har det vært fremmet 1 seinot- og 1 ringnot (lodde/sild) konsesjon. Fiskerikommisjonen anbefalte seinot - men avslo lodde/sild konsesjonen.

4.3. Finansiering

Interessen for investering i fartøyprosjekter har vært meget laber i 1979. Derimot har det vært ganske stor pågang på likviditetslån og tildels også utsettelse med betaling av avdrag på lån.

Når det gjelder finansieringer som er gjort i banker utenom Statens Fiskarbank, har en ikke denne oversikt.

I året som gikk er det gitt kommunegaranti for kr. 160.000,-.

4.3.1. Statens Fiskarbank

Følgende lån er innvilget fra Statens Fiskarbank:

Ant.	Prosjekt	Omsøkt	Anbefalt	Innvilget
2	Nybygg	857.950	168.300	160.000,-
2	Rep./omb.motorby.	205.200	205.200	190.000,-
16	Likviditetslån	2.448.500	2.448.500	1.140.000,-
4	Utsettelse avdr.	-	-	-
1	Redskapslån	50.000	50.000	0
		3.561.650	2.703.868	1.490.000,-

Som det går fram er lånene stort sett innvilget fullt ut til nybygg og til rep./omb. og motorskifte.

Det er på likviditetslån at avslag og reduksjon har vært gjort.

4.3.2. Andre finansieringskilder

Sørøysund kommune har ikke opprettet næringsfond, men kommunen har vært meget villig til å gi garantier for lån i finansiering av fartøyprosjekt.

I løpet av 1979 har det vært kun behandlet én søknad om kommunegaranti på kr. 160.000,- til full finansiering av ombygging av båt. Dette tyder på fiskernes avventende holdning i finansiering av prosjekter, såvel nye som gamle.

Forlokkende tilbud fra konsulenter om billig finansiering av båter bygget ved utenlandske verft med avsetningsmidler fra sørnorske firmaer har ikke fått noe gehør her i distriktet.

4.4. Sysselsetting i fiske

Tall-materialet for sysselsetting i fiske er fortsatt mangelfullt og lite dekkende for å angi fullstendig oversikt. Fiskermanntallet har vært nyttet som grunnlag for denne sysselsettingsstatistikk. Antall registrerte fiskere i kommunen, sammenholdt med deltakelse og drift (jfr. kap. 4.2.), gir likevel en god oversikt over sysselsettingen totalt og for de enkelte fiskerier spesielt.

Antall- og aldersmessig utvikling for fiskere i kommunen 1976, 1977, 1978 og 1979:

År	Liste A		Liste B		Antall totalt
	Antall	Gj.sn.alder	Antall	Gj.sn.alder	
1976	10	-	253	-	263
1977	22	68,7	212	47,3	234
1978	35	62,1	197	44,9	232
1979	32	64,3	188	42,6	220

Det har vært en mindre nedgang i antallet totalt for kommunen i året som er gått uten at dette kan henvises til spesielle årsaker. Det har i løpet av året vært en økende innmelding av unge fiskere i fiskermanntallet. Dette gjenspeiler seg også i nedgang i gj.sn.alder på vel 2 år for liste B. For liste A (biyrke fiskere) har det derimot vært tilsvarende økning i alderen.

4.6.1. Fiskere fordelt kretsvis i kommunen pr. 31.12.1979:

Krets nr.	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	o/70	Ant.	
	A - B	A - B	A - B	A - B	A - B	A - B	A	1979 A - B	1978 A - B
1. Forsøl		2	3	3	2	2	1	1 12	
								1 12	0 15
2. Rypefjord	2	13	9	2 19	15	1 12	4	7 70	
								7 70	10 71
4. Eidvågeid Survik Fagervik		2	2	1	3	3	1	4 8	
		2	1				2	2 3	
					1			1	
								6 12	9 36
5. Kårhamn Hønseby	1	7	3	5	5	2 4	2	4 25	
		5	5	4	3	2 2		2 19	
								6 44	2 29

Krets nr.	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	o/70	Ant.	Ant.
	A - B	A - B	A - B	A - B	A - B	A - B	A	1979 A- B	1978 A- B
6. Vatenhamn		1						1	
								1	1 2
7. Langstrand Hellefjord					1		1	2	
	1	2	1	2	1		1	1 7	
8. Akkarfjord								3 7	2 6
	1	6	3	2 9	4	2 9		4 32	
9. Sandøybotn Skarvfjordh.								4 32	2 29
	4		1	1	1 1		1	2 7	
		1	1	1 1			1	3 3	
								5 10	9 8
	9	1 40	29	4 45	3 36	10 29	14	32 188	35 196

Det har vært nedgang i antall fiskere i krets 1, 2 og 4 mens de øvrige har hatt en viss økning. Eidvågeidkretsen har hatt en reduksjon på hele 27 fiskere, eller 60% i løpet av året.

5. FISKEINDUSTRI

Fiskeindustrien i Sørøysund består i hovedsak av mindre og mellomstore konvensjonelle anlegg. Bedriftene er av relativt god standard. Anlegget i Hønseby er helt oppbygget og var ferdig 1979. Ombyggings- og moderniseringsarbeider på anlegget i Forsøl ble avsluttet i 1978.

Bedriftene er lokalisert over hele kommunen og gir god leveringsdekning for fiskerne.

Anlegg og produksjon i 1979
i Sørøysund kommune

Firma	Pakkestasjon	Salteri	Røkeri	Tørrfiskbruk	Klippfisktørkeri	Filetfryseri	Kjøleanlegg	Fiskematkjøkken	Trandamperi
A/S Forsølbruket, Forsøl 2.)	x	x	x	x		x	x		
HIAS, Rypefjord		x	x					x	
Finmarkfisk, Leirvik 1.)				x	x				
Hjelmen Fiskesamv., Kårhamn	x	x		x			x		x
Arnulf Larssen, Hønseby	x	x		x			x		
Ringnes Fiskesamv., Akkarfj.	x	x		x		x	x		x
Johan Kvalsvik, Akkarfjord	x	x		x			x		
Ole K. Rostad, Skarvfj.h. 2.)	x	x		x		x	x		

1) Finmarkfisk innstillet produksjonen i 1978 p.g.a. konkurs. Anlegget er nå kjøpt av A/L Fiskeprodusentenes Fellessalg. De nye eierne regner med å drive produksjon av klippfisk og tørrfisk, og produksjonen påregnes å komme igang l. halvdel av 1980. De øvrige anlegg har vært i drift i 1979.

2) Forsølbruket og Ole K. Rostad er konvensjonelle anlegg med tunnelfryser hvor det produseres mindre kvanta filet med skinn/catering.

5.2. Moderniseringer og utbygginger

Arnulf Larssen, Hønseby har fullført utbyggingsarbeider på fiskebruket og mottak og produksjonen er kommet igang. Det planlegges bygging av fryse- og kjølerom for generell fiskeproduksjon, samt med tanke på produksjon bl.a. fiskekoteletter etc.

Fryse- og kjølekapasitet er også nødvendig for oppbevaring og lagring av agn og line til fiskeflåten.

Planlagt omstrukturering av fiskeindustrien i Nord-Norge samt bebudede miljøkrav fra Arbeidstilsynet har bevirket til en "vente og se-holdning" når det gjelder modernisering og utbygginger.

Videre planlegges utbygging av egnesentraler flere steder i kommunen.

5.3. Råstofftilførsler

Sørøysund kommune har nedsatt et plan- og tiltaksutvalg som skal se på ulike sider av fiskerinæringen i kommunen. Det er utarbeidet et notat "Fiskerinæringen i Sørøysund kommune", hvor bl.a. langtidslagring av sei, opprettelse av et sentralt mottaks- og distribusjonsanlegg for råstoff og dobbeltfrysing er nevnt.

5.4. Sysselsetting

Det finnes ikke oppgave over sysselsettingen i fiskeindustrien, men ut fra produksjon og råstofftilgang ligger den antakelsesvis på 1978-nivået.

6. FISKEOPPDRETT

Interessen for oppdrett av laks og aure har de siste 5 årene vært økende i ulike distrikter og kystområder av landet. De siste par årene har også Finnmark kommet med uten at det har skjedd noen utvikling her foreløpig. Mangel på konsesjoner og tilgang på smolt har til nå vært en avgjørende bremse på utviklingen.

6.1. Simo Havlaks

Fylkets eneste oppdrettsanlegg ligger i Sørøysund kommune. Anlegget har i dag konsesjon for 5000 m³ oppdrettsvolum som er fullt utnyttet.

De 3 siste årene har driften vært sterkt hemmet av sykdom som inntreer på senhøsten i anlegget. Dette har også inntruffet i år som har resultert i betydelig dødelighet av den minste fisken. Medikamentbehandling har imidlertid dempet skadevirkningene en del.

Vintertemperaturen var meget lav i 1979. Til gjengjeld var det gunstige sommertemperaturer som ga fisken tildels god vekst, etter Finnmarksforhold. Dette har gjort at 1979 må betegnes som middels år, vekstmessig. Prisnivået på fisken har gjort at en har oppnådd godt driftsresultat i 1979.

6.2. Nye anlegg

I tillegg til de lokaliteter som er utpekt av Havforskningsinstituttet er det betydelig antall andre som er brukbar i Sørøysund kommune. I Akkarfjord (Sørøy) har det vært målt sjøtemperaturer i flere år, og disse har vist at stedet er langt gunstigere temperaturmessig enn Akkarfjord (K).

I 1978 ble det søkt om 2 oppdrettskonsesjoner til Sørøysund kommune. Den ene lokaliteten er Akkarfjord (S), og ved Leirvik på Kvaløy. Søknaden er ikke blitt behandlet i løpet av året.

Fra Fiskerisjefen i Finnmark og fiskerirettdeleren i Hammerfest, Kvalsund og Sørøysund ble det tatt initiativ til å få igang prøvedrift med oppdrett på 3-4 steder i fylket. Dette ble ansett viktig for å skaffe kunnskap og erfaring om oppdrett på ulike lokaliteter i fylket. Det er søkt om kr. 260.000,- til slik prøvedrift av det såkalte Nord-Norgefondet. Prosjektet er planlagt i nær samarbeid med Havforsningsinstituttet.

Dersom midlene blir innvilget vil en søke å få konsesjon for prøvedrift slik at oppstart og utsetting av smolt kan gjøres til våren 1980.

6.3. Smoltproduksjon

I Finnmark finnes ingen anlegg for oppdrett av settefisk. Det er fremmet tanke om etablering av settefiskanlegg tilknyttet eventuell utbygging av Kvalsund Kraftverk. Grove overslag viser at kjølevannet fra turbin representerer ca 170 kw/t. Dette skulle være nok til å dekke smoltbehovet i fylket i første omgang.

7. SERVICETILBUD I FANGST- OG PRODUKSJONSSEKTOREN

7.0. Servicetilbud til fiskeflåte og fiskeindustri

Servicetilbud til fiskerinæringen i Sørøysund kommune er konsentrert i Hammerfest og Rypefjord. Det som finnes av tilbud ute i distriktet begrenses til redskapslager og egnebuer. På grunn av korte avstander mellom distriktet og Hammerfest/Rypefjord blir servicebehovet noenlunde tilfredsstillende dekket slik det er i dag.

7.1. Rypefjord

<u>Sted</u>	<u>Type servicevirksomhet</u>
Rypefjord	Slipp for båter maks. 80 fot.
Olfo Slipp og Plastindustri	Utfører trerep. på båter. Bygg og rep. av plastbåter/sjarker. Mekanisk verksted. Klassefiseringsarb. Al.sveis Salg og montering av marinmotorer. Planlegger bygging av stålbåter, platehall.
Rypefjord	Sjarkslipp maks. 40 fot. Mek. verksted.
Tore Zachariassen	Utfører trearb. på sjarker i hus.
Slipp	Salg og montering av marinmotorer.
Rypefjord	Salg og montering av fiskeredskaper.
Båt- & Motorsentret	Salg av påhengsmotorer og plastbåter. Driver regnskap for fiskere.
Rypefjord	1 importanlegg + 1 stor og 1 liten bunker tankanlegg. Havneforholdene dårlig bortsett fra området Valin Karlsen's brygge til Norol. Vannleveranser.
Rypefjord	Lager og bøterom for fiskeredskaper i Not & Fisk, Rypefjord er under utførelse.
Not & Fisk	Videre planlegges etablert egnesentral med fryse- og kjølerom i samme bygg.

<u>Sted</u>	<u>Type servicevirksomhet</u>
Forsøl Forsølbruket A/S	Etter at bedriftens servicebygg - som inneholdt lager- og rep.rom for redskaper samt egnebuer - brant ned er det ingen form for service på stedet. Planene er klare for bygging av nytt bygg hvor også egsentral inngår. Oljeleveranser. Mindre sveise- og mek.service i fiskebrukets verksted.
Hønseby	Delvis drift av skipselektrisk verksted.
Hønseby A. Larssen	Ingen service til fiskerne ved fiskebruket. Planlegges utbygget senere.
Kårhamn Hjelmen Fiskersamvirkelag	3 stk. egnebuer som også nyttes til lagring av redskaper og bøterom. 1 leilighet og 2 hybler for tilreisende fiskere og arbeidere. Nothjell samt olje- og vannleveranser. Gode havneforhold bortsett fra endel værhinder i nord- og nordaust. Bunnkjetting nedlagt. Egsentral i 1979.
Akkarfjord Ringnes Fiskersamvirkelag	8 egnebuer med forrom samt 8 rom for bøting og reparasjon 4 leiligheter for tilreisende fiskere og arbeidere. Gode og rikelige lagermuligheter for redskaper og utstyr for fiskeflåten. Nothjell med 3 heng. Olje- og vannleveranser. Egsentral under planlegging. God naturhamn. Mangler bunnkjetting samt en bøye ved kai til støttefortøyning.
Akkarfjord J. Kvalsvik	3 egnebuer og gode muligheter for redskapslagring. Nothjell samt olje- og vannleveranser.
Skarvfjordhamn Ole Kr. Rostad	3 egnebuer, mulighet for lagring og bøting av redskaper. Beboelsesrom for tilreisende fiskere og arbeidere. Olje- og vannleveranser. Vannledningen fryser ofte om vinteren. Meget god naturhamn

8. ANDRE FORHOLD INNEN FISKERINÆRINGEN

8.1. Fiskeriundervisning

Fiskeriundervisningen i kommunen drives som valgfag i 8. og 9. klasse ved 3 steder i kommunen. Det finnes ikke tilbud i grunnkurs i fiskeri- eller fiskeindustri i Sørøysund.

8.1.1. Rypefjord Ungdomsskole

Skolen har nå i flere år hatt tilbud i fiske- og sjøfart med meget god søkning. Skolen har fra høsten 1979 8 elever i 3-timers gruppe i valgfaget fra 9. klasse og samme antall fra 8. i 2-timers gruppe. Av årskull på 30 elever har hele 25% meldt seg på til fiske- og sjøfartsfagene.

Skolen har gode lærekrefter, men undervisningen har tendens til å bli noe for teoretisk på grunn av manglende fiskerimiljø på stedet.

8.1.2. Kårhamn skole

Inneværende skoleår hadde skolen 3 jenter og ingen gutter i 9. klasse. Det forelå tilbud i fiske- og sjøfart, men ingen valgte faget. For skoleåret 1978-1979 var det 1 elev. Skolen har problemer med gjennomføringen av valgfaget p.g.a. lite elevgrunnlag.

8.1.3. Akkarfjord skole

Akkarfjord skole hadde for skoleåret 1979-80 tilbud i fiske- og sjøfart, men kun 1 søkte, og kurset kom ikke igang. For skoleåret 1978-79 forelå tilbud i fiske, sjøfart og motor som 3 av totalt 5 elever valgte.

Også her oppgis tynt elevgrunnlag som et problem for gjennomføring av kursene.

8.2. Videregående skole

Hammerfest Videregående skole - yrkesfaglig studieretning, planla oppstart av en linje for fiskeindustri etter samme plan som har vært nyttet i Vardø. Imidlertid er ikke kurset satt igang p.g.a. mangel på elever, både for skoleåret 1978-79 og 1979-80. Skolen har samme tilbud også for 1980-81. Undervisningen er lagt opp slik at all teoretisk undervisning skal skje ved skolen, mens den praktiske delen blir gitt ved A/S Nestlé-Findus, og eventuelt ved Forsølbruket A/S.

Under Hammerfest Videregående skole-yrkesfaglig studieretning, kjøres kurs i fiske og sjøfart i Hasvik. Fra neste år blir tilbudet utvidet til 2-årig grunnkurs. Elevtallet i Hasvik er 15.

8.3. Yrkesorientering i skolen

Skoledirektøren, Fiskerisjefen i Finnmark og fagskolen i Vardø la opp program i 1979 for orientering i fylkets ungdomsskoler over skoletilbud i fiskerifagene. Orienteringen ble utført av rektor ved Fagskole for Fiskeindustri, Vardø sammen med fiskerirettlederen i den enkelte kommune. Orienteringen var også lagt opp for å gi informasjon til foreldre.

8.4. Forskning

Det har vært arbeidet aktivt både i lokale fiskarlag, fylkes fiskarlag og fra rettledningstjenesten på fylkes- og kommuneplanet med sikte på å få igang forskning på fjordressurser i Finnmark. Det er i første omgang kysttorskbestanden i fjordene og kysten som innsatsen må settes på.

I 1979 ble det foretatt prøvetaking av garn- og snurrevadfisk i Revsbotn og Snøfjord. Prøvene ble sendt til Havforskningsinstituttet for analyse. Disse viste at nesten hele gytebestanden i fjordene som ble undersøkt, består av kysttorsk.

Det ser nå ut for at Havforskningsinstituttet alt fra vinterfisket 1980 vil starte opp med datainnsamling og merkeforsøk av fjordfisk. Forskningsprogrammet ventes å gå over flere år.

9. RETTLEDNINGSTJENESTEN - KONKLUSJON OG FREMTIDIGE ARBEIDSOPPGAVER

Med bakgrunn i NOU:1978:44 "Rettledningstjenesten i fiskerier næringen" skal det fremmes stortingsmelding om saken like over jul.

Meldingen vil sannsynligvis bli behandlet av Stortinget i vårsesjonen 1980. Uansett utfall, vil utbygging av etaten måtte skje på en eller annen måte dersom man ser tjenesten gunstig for utviklingen av næringen.

9.1. Fiskenemnda

Fiskenemnda har hatt samme antall møter men færre saker til behandling enn året før. Dette skyldes en noe redusert interesse i finansiering av fartøyprosjekt, som er forårsaket av den situasjon som fiskerier næringen er inne i.

Det har vært betydelig virksomhet i planarbeid i kommunen dette år, og det har også influert på nemndas saksart og omfang. Stort antall av fiskenemndas medlemmer er innvalgt i det plan- og tiltaksutvalg som ble utnevnt til å arbeide med fiskerispørsmål i kommunen.

En ser det som viktig at flest mulig i fiskenemnda får en grundig innføring i rettledningstjenestens - og i første rekke den kommunale fiskemends - arbeid og virksomhet. Det bør derfor arrangeres lignende kurs som det som ble avviklet i Honningsvåg 1978. En større grad av informasjon om etatens virksomhet og omfang bør kunne stimulere til øket interesse for nemndas arbeid.

9.2. Fiskerirettlederkontoret

Under punkt 1.2. er fiskerirettlederkontoret behandlet under ett for hele tjenesteområdet. Som det skulle gå frem har 1979 vært et meget aktivt og arbeidskrevende år.

I forbindelse med fremtidige arbeidsoppgaver vil kontoret naturlig stå meget sentralt i den omstrukturingsprosessen som er igang i fiskerinæringen, og som i meget stor grad vil berøre distriktene. I denne sammenheng står beskatningsspørsmålet og fordeling av ressurser meget sentralt.

Planlegging og tiltaksarbeid i fiskerisektoren i kommunen er et felt som det bør satses sterkere på. Ut fra ulike sider anser en fiskerirettlederkontorene for å være meget viktige planorgan i den sammenheng.

Skole- og undervisningssektoren for fiskerinæringen er en side som rettledningstjenesten i tiden fremover må vise stor oppmerksomhet. Under fiskerirettlederkontoret i Hammerfest ligger 5 større- og mindre skoler som har fiskeri som valgfag i 9. klasse. Disse tilbud vil senere måtte bli utvidet også til 8. klasse.

Fiskerirettlederen burde kunne engasjere seg mere i planlegging, orientering om yrkes- og næringsmessig utvikling i skolene, og andre sider som har betydning, rekruttering og høyning av kunnskapsnivået i fiskerinæringen.

Fiskerirettlederkontoret i Hammerfest har, med dagens bemanning, ikke kapasitet til å dekke de arbeidsområder som en anser som viktige fremtidige oppgaver. Det er derfor påkrevet at kontoret styrkes bemannings- og utstyrsmessig. I første omgang bør kontoret få en saksbehandler som kan bistå fiskerirettlederen med ulike arbeidsoppgaver som søkes omgjort til hel stilling, eller styrket med $\frac{1}{2}$ kontorass. stilling.

Kontoret har siste år engasjert seg i å få bygget opp settefisk- og matfisk-oppdrett i distriktet. Denne næringsgren, og eventuelt også skalldyr-oppdrett, bør det arbeides videre med. Utbygging av Kvalsund Kraftstasjon står meget sentralt i dette bildet, og berører forsåvidt hele fylket hva angår fiskeoppdrett.

Det må fortsatt arbeides for å legge forholdene til rette for å få igang forskning på kystfiskbestanden. Dette er nødvendig for at bestanden kan underlegges reguleringer som kan hindre overbeskatting og dermed fjerne grunnlaget for bosettingen i mange fjord- og kyststrøk.

10. FISKERINÆRINGEN - KONKLUSJON OG FREMTIDIGE ARBEIDSOPPGAVER

10.1. Ressurs- og driftsgrunnlag

Generelt har ressurs situasjonen vært tilfredsstillende for de fleste arters vedkommende. I Sørøysund kommune er det torskefiskeriene som har den største betydning. En stor del av torsk som fanges og landføres i kommunen er av den såkalte kysttorsk. Hvorvidt denne art er overbeskattet er foreløpig ukjent, selv om det er grunn til å anta det.

På grunn av manglende oppgaver over ilandført kvantum, er det umulig å kunne si hvordan utviklingen har vært i meldingsåret. Fra 1977 til 1978 har det vært en nedgang på hele 1,7 mill. kg som tilsvarer ca 30% i forhold til 1977.

Deltakelse og drift har vært så noenlunde lik året før. Det synes å fremtre en økende driftstid med line for de mindre båtene. Med bedre tilrettelagte forhold for linedrift ville en fått langt større deltakelse i linefiske.

Det er mulighet til å få egnet line som er den største bøygen. Fartøyer over 40 fot har liten deltakelse i linefiske fra kommunen. Årsaken til dette er at disse har behov for større mengder line som krever større antall egnere på det enkelte sted. Slike mengder kan ikke skaffes i kommunen i dag.

Dtifts- og inntektsforholdene har selvsagt variert fra båt til båt og fra bruksklasse til bruksklasse.

De største seisnurpere har nok hatt et godt år. Ser en hele året under ett har også juksafisket gitt brukbart utbytte.

Linefiske ga kvantumsmessige gode resultater på høsten, men driftsforholdene ble hemmet av mangel på egnere og egnentraler. Også laksegarn ga inntektsmessig et brukbart år, selv om fisket kvantumsmessig lå under fjoråret.

De som drev med rekefiske oppnådde gode resultater gjennomgående. Det samme gjorde også de fartøyer som deltok i loddefiske.

10.2. Reguleringer

Bestandsutviklingen for de viktigste fiskearter er svært ugunstig, slik at det er nødvendig med strengere reguleringer. Spesielt er den norsk-arktiske torskestammen overbeskattet i den grad at forskerne nærer frykt for utilstrekkelig størrelse i gytebestanden.

Beklageligvis ble ikke havforskernes forslag om økning av maskevidden i trål til 155 m.m. akseptert av U.S.S.R. i første omgang. Myndighetene må aktivt arbeide for å få istand reguleringstiltak som kan være egnet til å bygge opp nedfiskede bestander igjen hurtigst mulig.

Kystfiske har hittil vært holdt utenom kvotebegrensninger. Denne linjen må det fortsatt bestrebes på å følge, da denne flåte har så stor innflytelse på den spredte bosetningen.

10.1.1. Kysttorskbestanden

Havforskerne har tilrådd opptak av ca 40.000 tonn kysttorsk årlig, og kvantumet kommer som tillegg til den ordinære torskekvote.

Kysttorskbestanden antas å være en lokalbestand som gyter i fjordene og foretar kortere næringsvandring ut til kystområder. Den er meget betydningsfull for store fjord- og kystområder i Finnmark, og dermed danner den grunnlag for bosetningen i store områder.

Det må snarest komme igang forskning ved alle sider av kyst-torskbestanden, og fjordressurser generelt, da disse er viktige ressurser for bosetningen på kysten.

10.1.2. Atlanto-skandisk sild

Høsten 1978 og -79 har fiskerne observert småsild på flere fjorder der det tidligere foregikk sildfiske, og dette betegnes som en positiv utvikling. Småsild er som kjent en matressurs for andre fiskeslag i fjordene. Fiskerne forbinder den til-takende avmagring av bl.a. kysttorsk sammen med manglende åte.

Det synes derfor viktig at utviklingen av sildebestanden følges nøye, både fra forskere og fiskerimyndigheter.

10.3. Fiskeflåten - generelt

Utviklingen i flere fiskebestander har gjort at vi har fått en overkapasitet i fiskeflåten. Spesielt gjelder det i tråler- og ringnotflåten. Ut fra den oversikt som en nå har over de enkelte bestander, bør den fremtidige flåtekapasitet og struktur forøvrig, klarlegges. Dette gjelder i første rekke både trål- og ringnotfartøyer, men også kyst- og havgående kystflåte.

Det må stimuleres til utvikling av en flåte som skaper trygge og attraktive arbeidsplasser for fiskerne, og som kan skaffe råstofftilførsler på helårsbasis til fiskeindustrien og sikre arbeidsplassene der.

Nødvendig kapital til nødvendig omstrukturering og modernisering må sikres, og låneordningen må forbedres. Blant annet må størrelsen på stønadslån økes og avdragstiden forlenges.

Teknisk utvikling i fiskeflåten går sin gang. Fiskerne må få finansieringsvilkår som setter de i stand til å nyttegjøre seg ny teknologi. Spesielt tenker en her på autolinemaskin og minilinemaskiner. Bløggemaskin vil også bety at fiskeindustrien vil få større kvanta sei til filetproduksjon.

Det må stilles tilstrekkelige midler til redskapskjøp.

Konsesjonstildeling til fiskeflåten må tilpasses kommunal- og fylkeskommunale fiskeriplaner. Disse organer må også koples inn når konsesjon står i ferd med å forlate et distrikt.

Fiskeflåten i Sørøysund

Båter i størrelsen 25-40 fot synes å være ettertraktet blant fiskerne, og har vist seg meget effektive driftsmessig. Geografisk god dekning med fiskemottak i kommunen og gode fiskefelt i avskjermede farvann gjør at båtene kan drive effektivt hele året. For de større båtene er det tidvis også problemer med å skaffe nok mannskap. I løpet av året har gruppen 25-40 fot øket netto antall med 4 båter.

Det finnes i dag 10 konsesjoner i kommunen, hvorav 6 er for drivgarnfiske etter laks. En konsesjon er for seinot-fiske med båt over 90 fot. Fartøyet som konsesjonen tilhørte er forlist.

Da seifisket i stor grad foregår utenfor kommunens grenser, er det av stor betydning at konsesjonen kan bli i kommunen. Sørøysund fiskerikommune har også gått inn for ytterligere en seinotkonsesjon til kommunen.

Investeringslysten i fiskefartøyer har ikke vært stor i det forløpne år. Dette kommer dels av meldingen om knappe lånrammer i Statens Fiskarbank og dels av den generelle situasjon av hele fiskerinæringen.

For Sørøysund kommune vil fiske også i fremtiden bli drevet som kyst- og dels som fjordfiske. Det er derfor positivt at Fiskeridepartementet nå har gått bort fra prioritering av kun båter over 40 fot. Her må også finansieringen legges opp etter dette slik at det også gis stønads- og 2. prioritetslån til båter under 30 fot.

I likhet med andre fiskerikommuner bør Sørøysund få opprettet næringsfond. Videre bør slike fond få tilført statlig kapital, og dermed gi kommunen nødvendige virkemidler til å drive sin fiskeripolitikk i praksis.

Med fiskermanntallet som bakgrunn for registrering av sysselsettingen i fiske i Sørøysund, er denne stort sett uendret fra året før.

Det er gledelig utvikling at gjennomsnittsalderen på eneyrkefiskere er gått ned det siste år. Dette indikerer rekruttering av ungdom til yrket.

En gjennomdrøfting for eventuelle samarbeidsprosjekter i fiskerinæringen i kommunen vil kunne gi mindre kystbåter bedre tilbud om helårig drift. Spesielt kan nevnes opprettelse av lineegnesentraler for derved bl.a. å få flåten sysselsatt på høsten.

10.4. Fiskeindustri - generelt

I likhet med fiskeflåten, har det også vært stor usikkerhet for fiskeindustriens fremtidige struktur. Debatten om store nedbygginger i produksjonssektoren er nå kommet litt mer på avstand.

Det vil sikkert være behov for noe justering av produksjonskapasiteten generelt i fiskeindustrien, men på steder hvor det er fiskebruk fra før, må det opprettholdes fiskemottak som er avpasset råstoffgrunnet. Ut fra en helhetlig - og planmessig sammenheng, må det bli adgang til å opprette mottaks- og distribusjonsanlegg når dette har klare distrikts- og kommunale interesser, og at produksjonskapasiteten ikke økes.

Den prosess som er igang i fiskeindustrien når det gjelder arbeids- og miljømessige forbedringer må fortsette. Nødvendige økonomiske tiltak må følges opp fra myndighetene for å sette anleggene i den stand at de kan bli attraktive arbeidsplasser.

Det må komme handling bak vedtakene om at råstoffet skal produseres langt mere enn til blokk. En viser til at A/S Nestlé-Findus videreforedler hele sin blokkproduksjon, og dermed klarer å opprettholde sysselsettingen på noenlunde samme nivå som da råstoffmottaket var langt høyere.

Satsing på produktutvikling og markedsføring av nye produkter av fisk og fiskevarer bør intensiveres. Dette har spesielt sammenheng med utnyttelse av nye råstoffer, men også i forbindelse med omstrukturering og utvikling av fiskeindustrien på småstedene i fylket.

Utvalget for fiskeindustri på småsteder i Finnmark la frem sin innstilling om omorganisering/omstrukturering av næringen på de mindre stedene, med hovedvekt på fiskeri, jordbruk og eventuelt kombinasjon av disse. Notatet er gitt kommunal behandling i Hammerfest-regionen, og de tanker som utvalget har gjort seg om fremtidig virksomhet på slike steder har fått full oppslutning.

Det ansees meget viktig for fremtidig utvikling av den totale fiskerivirksomhet i et distrikt/kommune at en har klare opptrukne linjer. Det gjør at samlet engasjement kan settes i verk for å løse problemer.

For å få en variert produksjon i distriktene må råstofftilgangen styrkes og utjevnes på de fleste steder. Dette kan vanskelig maktes uten samarbeid bedriften i mellom. Kommunen bør også her tre inn i fellesskapet på tidlig tidspunkt. Fiskeindustrien på småsteder står i fare for å bli kun pakkestasjoner og råstoffleverandører til sentralanlegg.

Lokale ressurser bør søkes utnyttet i størst mulig utstrekning. En foredling av produksjon- og råstoffspekter må etterstrebes.

Omfang av servicebehov i fiskeindustrien må kartlegges slik at nødvendige tiltak kan settes inn. Bedriftene må også få gunstige finansieringsforhold for opprusting av serviceanlegg og egne sentraler.

10.4.1. Fiskeindustri i Sørøysund

Fiskeindustrien i kommunen består av mindre anlegg men har meget god geografisk spredning over hele kommunen. 4 av totalt 6 fiskebruk i kommunen er blant de 37 som småstedsutvalget har listet opp, og som utvalget anser nødvendig for opprusting og tillagt alternativ produksjon.

Opprusting av anleggene i kommunen må komme igang. Det er også viktig at disse settes i stand for produksjon av andre produkter enn salt- og tørrfisk.

For å få stabilisert og øket råstofftilgang til distriktet, er det nødvendig at produksjonen legges om til produkter som gir så høyt dekningsbidrag slik at tilført- og langtidslagret råstoff kan produseres.

Anleggene må snarest få rimelige lånemuligheter for opprusting- og etablering av servicestasjoner og egnesentraler. Anleggene har antakelig hatt samme sysselsetting som i 1978.

10.5. Fiskeoppdrett

Fiskeoppdrett er ei ny næring som er under utvikling også i Finnmark, men som på grunn av konsesjonsstoppen ble satt helt ut av spill.

De omsøkte midler til prøve- og utviklingsprosjekt må innvilges snarest, slik at drift kan komme igang fra våren 1980.

I de senere år har det vært en generell nedgang i sjøtemperaturen de fleste steder i landet. Målinger ved Simo Havlaks viser at dette anlegg ikke er gunstig plassert hva sjøtemperatur angår, men som likevel har hatt gode år driftsmessig siden 1973. Dette viser klar nødvendighet av grundige målinger og utprøving av lokaliteter før ordinær drift settes igang.

Finnmark må få tildelt tilstrekkelig med konsesjoner for fiskeoppdrett. Akvakultur-sektoren i Finnmark må vies stor oppmerksomhet med hensyn til forskning og utvikling av denne næring.

Oppdrettsnæringen i Finnmark og distrikter i vest-fylket må få eget settefiskanlegg - dersom matfiskproduksjon kan drives rasjonelt. Derfor må Kvalsund Kraftverk bygges snarest og muligjort for tilknytning av settefiskanlegg. Anlegget vil bli stort nok til å dekke Finnmark settesfisk-behov de første årene.

10.6. Service i fangst- og produksjonssektor

Servicetilbud for flåten og produksjonsbedrifter må bygges ut slik at disse kan bli attraktive arbeidsplasser. Service til fiskeflåten er etter hvert blitt et nødvendig ledd i hele driftsopplegget. Dersom ikke servicefunksjonen er tilstede kan det vanskeliggjøre hele driftsopplegget til flåten, og dermed skape vansker for fiskeindustrien på grunn av råstoffmangel.

Det må komme istand rimelige låne- og tilskottordninger som setter produksjonsbedrift eller andre sammenslutninger istand til å etablere servicevirksomhet der slik er påkrevet. Egnestuer og egnesentraler må rustes opp og settes i den stand som er nødvendig for å gi de som arbeider der best mulig arbeids- og trivselsmessig forhold.

Servicebehovet for fiskeindustrien må snarest kartlegges og bygges ut etter behovet.

10.7. Plan- og tiltaksarbeid

Plan- og tiltaksarbeid er en sentral oppgave for kommunale fiskerirettlederkontor. Hittil har dessverre kapasiteten ved kontorene vært slik at virksomheten ikke kunne vies stor oppmerksomhet.

Som det vil fremgå av kontorets virksomhet i 1979, har plan- og tiltaksarbeidet vært mye konsentrert om fiskeriene i Sørøysund kommune, og tilsvarende mindre i de andre.

I kommuner hvor fiskeriene har slik stor betydning, er det naturlig at de fleste tiltakene knytter seg til denne næringsgren. Derfor er det viktig at fiskerirettlederkontoret blir satt i en slik bemannings- og utstyrsmessig forfatning at det kan påta seg slike oppgaver.

Som langsiktig mål bør være at fiskerikommuner får sine fiskeriplaner. Årsmeldinger som blir utgitt av fiskerirettlederkontoret skal påpeke problemer og antyde løsninger, og vel være egnet materiale til å ajourføre fiskeriplaner.

10.8. Virkemidler

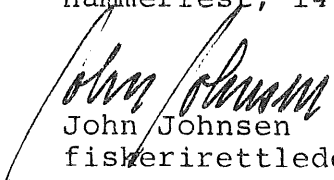
Fiskerinæringen er i en meget ustabil og løsrevet situasjon, og det er usikkerhet når situasjonen igjen blir klarere. På fylket utarbeides planer i fleng uten at en kjenner til hvor meget av disse - og i tilfelle - når de kan settes ut i livet.

I denne omstillingsprosessen som hele næringen er inne i, er det klart at det må betydelig innsprøyting av pengemidler, både på foredlings- og fangstsiden. For å kunne fange inn hele spektret av problemer, synes det riktig at fylket fikk en bedre styring over virkemidlene, slik at det kunne sette ressursene inn der det mest trengtes. Det samme bør også gjelde i spørsmål om kjøpetillatelse og konsesjoner.

Rettledningstjenesten er i dag - og vil ennå sterkere i fremtiden - være et egnet redskap til utviklingen av næringen. Etaten må settes i slik stand at den kan løse de oppgaver den blir pålagt. Tjenesten må få tilgang på midler til kjøp av konsulentbistand, slik det er foreslått i NOU 44:78.

Bedre styring bør også kommunen få med den kommunale fiskeripolitikk. Et godt virkemiddel vil være at kommunen får tilført statlige pengemidler som kan forvaltes av de kommunale næringsfond. Fondene må få så meget kapital tilført at det kommunale engasjement kan få noe betydning.

Hammerfest, 14.2.1980

John Johnsen
fiskerirettleder